

SEVEROČESKÁ ARCHITEKTURA *s výraznými prvky*

MODERNÍ A OSOBITÉ DOMY Z ATELIÉRU 3+1 ARCHITEKTI NAJDETE PŘEVÁŽNĚ NA SEVERU ČECH V TĚSNÉM OKOLÍ ÚSTÍ NAD LABEM. O PRÁCI TAMNÍCH ARCHITEKTŮ, FILOZOFII NÁVRHU I ZAHRANIČNÍCH ZKUŠENOSTECH JSME SI POVÍDALI S PAVLEM PLÁNIČKOU.

RODINNÝ DŮM VAŇOV

Stavebníková vazba k místu a poloha s panoramatickým výhledem do údolí meandrující řeky byly klíčovými prvky návrhu domu na jinak nepříliš příznivě orientovaném a strmém pozemku. Stavba v mnoha směrech navazuje na původní chatu postavenou stavebníkovými prarodiči (umístění, materiály) a odkazuje také k jejímu tvarosloví (pultová střecha, krytá terasa).

*Všechno je rekonstrukce.
I nový dům na prázdném
pozemku je jen rekonstrukcí
nějaké výchozí situace.*

Kdy jste se poprvé setkal s profesí architekta? Jak jste se tehdy na architekturu díval?

Přesně si to nevybavuji, ale děsivý obraz architekta jako muže s kruhy pod očima, záplatami na loktech saka a vševědoucím pohledem mně vyvstává na mysli už z doby základní školní docházky. O architektuře jsem ovšem tehdy nevěděl vůbec nic a trvalo to zhruba do třetího ročníku studia na Fakultě architektury, než jsem byl tématem opravdu trochu zasažen.

Ještě v době studií – v letech 1997 a 1998 – jste byl na praxi ve Švýcarsku. Jak vás ovlivnila?

Pobyt ve Švýcarsku byl pro mě z hlediska architektury iniciačním momentem. Pracoval jsem v kanceláři, kde se projektovaly krásné věci a lidi to tam bavilo. Taky mně tam připadalo inspirativní, že se lidé soustředí víc na vztahy mezi sebou a na kvalitu prostředí, ve kterém žijí, než na hmotné statky.

Myslíte si, že lze tuhle filozofii použít i u nás?

Obávám se, že k nám to přenositelné není: Ten protestantský kulturní kořen s důrazem na „Boha, poctivou práci a šetrnost“ a z toho plynoucí skromnost ve výrazu – to je našemu přebujelému a ornamentálnímu katolicismu s důrazem na vnějškovost dost cizí. Další věc je nepřetržená tradice a kvalita v kulturní i stavební linii, kterou tu opět bohužel nemáme. Proto se mi zdá architektura ve Švýcarsku na vyšší úrovni.

Pavel
Plánička

Bruno
Panenka

Barbora
Urbanová

3+1 architekti

Ústecký ateliér 3+1 architekti je směsicí architektů a stavebních inženýrů, kteří zpracovávají převážně projekty rodinných domů. Realizace najdete nejen v Ústí nad Labem, ale i v blízkých Teplicích či okolí Litoměřic. Práce ateliéru by se dala charakterizovat krátce a stručně: „Důležitý je pro nás smysl záměru. Zajímá nás kontext a hledání správného poměru mezi konkrétním a abstraktním.“

www.31architekti.cz

RODINNÝ DŮM KOŠTÁLOV

Záměr stavebníka byl přímý a jasný: postavit si v rodné vsi jednoduchý a samozřejmý dům, kde bude hospodařit. Stavba je víc úkrytem než vyhlídkou nebo výlohou – tedy hmotné zdi a otvory jsou umístěny na nutných a (snad) správných místech. Kámen, z něhož je sestaven obvodový plášť domu, pochází z nedaleké bourané stodoly – vytváří fyzicky konkrétní projev kontinuity místa.

Než jste založil vlastní ateliér, pracoval jste v kanceláři Jana Jehlíka. Co jste se od něj naučil?

Jan Jehlík je výrazná, silná a trpělivá osobnost. Snesl tak i nás, v mnoha směrech tápající a školou málo prakticky vybavené. Neměl tehdy myslím žádnou pedagogickou metodu, učili jsme se od něj spíš mimoděk. Bylo to takové učení pozorováním a často vymezováním, což jsem si konkrétně začal uvědomovat až po letech. Osvojil jsem si tam, jak vést vlastní kancelář, ale krom toho nám Honza denně ukazoval, jak k věcem přistupovat nepředpojatě, s malým ohledem na to, „co tomu řeknou“ a „jak se to dělá“. Celkově je pro mě těch tuším sedm společných let po všech stránkách mocným zdrojem.

Co pro vás znamená vaše profese? V čem je důležitá?

K tématu architektury jsem se dostával dlouho – a že je to moje povolání, jsem si uvědomil v podstatě až tehdy, když jsme založili vlastní kancelář. Nechci úlohu architektury přeceňovat, ale myslím, že podstatnost vzájemného působení člověka a prostředí, v němž žije a které přetváří, je zřetelná.

Čemu se věnujete především? A máte nějaké krédo, podle kterého se řídíte?

Těžištěm naší práce zůstává bydlení. Tedy jednotlivec nebo menší skupina (rodina) versus každodennost. To taky považuji za základní princip stavění – zbudování příštířešku/úkrytu, ze kterého se pak může v příznivých časech vyloupnout domov. Moc mě nezajímá tok aktualit, jako spíš – zjednodušeně řečeno – autenticita.

Pracujete v Ústí nad Labem. Proč zrovna zde?

V Ústí jsem vyrostl, a jelikož k Praze jsem během studia žádnou vazbu nezískal, ani mě nenapadla jiná alternativa než pracovat tady.

Vaše kancelář je složena jak z architektů, tak i ze stavebních

RODINNÝ DŮM BRNÁ

Dům umístěný do horní části pozemku je výškově usazený tak, aby obě podlaží dobře navazovala na svažité terén. Nový objekt navržený jako volná reinterpretace původní chaty je usazen do meandru vrstevnic na zděný sokl. Navazující dřevěné patro otáčející se k jihu vzdává hold anonymním mistrům chat. Barva pláště je vybrána tak, aby zrcadlila okolní panoramata Českého středohoří v mihotavém letním oparu.

inženýrů. V čem vidíte výhodu?

Skutečnost, že tvoříme mix (já jsem architekt z Fakulty architektury, Barbora absolvent architektury na Stavební fakultě, Bruno absolvoval obor Pozemní stavitelství), je pro nás zásadní. Každý máme svoji úlohu a dohromady chceme vyprodukovat použitelný projekt. Žádnou exhibici architekta, výmysl, co nejde postavit nebo stojí příliš peněz, ani bezduchou, jen konstrukčně správně vyřešenou skládačku. Plně funkční celek.

Jací klienti k vám přicházejí? A jak získáváte zakázky?

Naprostá většina práce přichází od soukromých investorů. V poslední době převážně na základě prezentace předchozích realizací nebo přímého doporučení stavebníkem, s nímž jsme už spolupracovali. Soutěží se účastníme jen velmi málo, protože je to jak časově, tak finančně vyčerpávající. A veřejných zakázek, kdy jediným kritériem je nejnižší nabízená cena, se neúčastníme prakticky vůbec. →

RODINNÝ DŮM TEPLICE

Drobná stavebníková parcela tak trochu zbyla v pravoúhlém rastru místní zástavby. Bezprostřední blízkost objemově velkorysých vil z 1. poloviny 20. století pevně vymezuje „manévrovací prostor“ návrhu. Měřítkem a výrazem dům odpovídá svým sousedům a jen minimálně stíní severně orientované zahradě. Ta tvoří důležitou součást společenského přízemí domu.

JACER – ŠKOLICÍ STŘEDISKO

Torzo stodoly na jižní hraně pozemku v sobě mělo kouzlo, jež byla škoda nevyužít. Kamenná obvodová zeď, prolomená na obou kratších koncích, je po své delší boční straně využita jako přirozená opěrka. Původní vjezdy do stodoly zapadají do dispozic přízemí jako hlavní vstupy a velká okna. Střešní rovina je pilou šedavých světlíků a odkazuje k industriální atmosféře městské periferie.

Zakázky přesto dostáváte...

V současnosti máme rozpracováno 6 až 8 domů v různých fázích projektu nebo stavby, což je myslím maximum, co dokážeme ve třech zvládnout.

Co je podle vás klíčem k dobrému návrhu?

Nechtěl bych opakovat známá klíše, ale klíčem je podle mě poznat a pochopit stavebníka a celkovou výchozí situaci. Soustředit se na ten nultý bod, ze kterého se to posléze celé odvine. Jakmile tohle neproběhne přesně, je pravděpodobné, že výsledek nebude dobrý.

Jakým způsobem pracujete? Vytváříte fyzické modely?

Práce mi většinou trvá, neumím stavebníka ohromit množstvím rychlých nápadů a umně vyvedených skic. Na začátku je to časově blíže nedefinovatelná vnitřní tvorba a pak jeden precizní návrh (který se samozřejmě může přes veškerou snahu minout). Modeluji už převážně jen v počítači. Byl jsem k tomu dlouho skeptický, ale postupem času jsem si odkoušel, že když vím, jak to použít a co to pak v realitě znamená, můžu té technologii a jistě virtualitě bez problému důvěřovat.

Kde vy sám bydlíte a jak by podle vás mělo vypadat kvalitní bydlení?

Jak vypadá „kvalitní bydlení“, to si netroufám zobecnovat. Obávám se, že může mít mnoho zcela protikladných podob. Někdo rád jurtu a někdo designový byt ve dvacátém patře. Já bydlím v Libochovanech, což je obec se zhruba šesti sty obyvatel, v malém domku po prarodičích s tak akorát velkou zahradou. A přesto, že je dům úplně obyčejný, bez sofistikovaných technologií a špičkového designu a na „energetickém štítku“ by dnes dostal určité hodnocení „zcela nevyhovující“, je to pro mě kvalitní bydlení, které mám rád a za nic bych je neměnil!

Kromě novostaveb zpracováváte i rekonstrukce. Co preferujete?

Myslím, že všechno je rekonstrukce. I nový dům na prázdném pozemku je vlastně zrekonstruováním výchozí situace se vše-

*Podstatnost vzájemného působení člověka
a prostředí je zřetelná. Je pro nás
zásadní, v jakém prostředí žijeme.*

mi vstupními podmínkami a limity. Rozlišovat to tedy podle mě nemá smysl. Určitě je ale dobré pracovat s tím, co už bylo vytvořeno a je k dispozici uvnitř sídel, spíš než rozsévat další a další stavby dál do krajiny. A jsme rádi, že se tímto směrem (tedy jistou recyklací) vydává stále víc stavebníků, i když je to namáhavá a finančně náročná metoda.

Co je tedy v architektuře, zejména u bytových staveb, důležité?

Myslím, že je potřeba pořád zdůrazňovat: Je pro nás zásadní, v jakém prostředí žijeme. Když strávíme většinu dne v prostředí univerzálně odlidštěné klimatizované kanceláře a poté se odjedeme vyspat do bezdouchého domku – produktu za městem, dlouhodobě z toho pro společnost nic zdravého nekouká.

**PŘÍSTAVBA RODINNÉHO
DOMU BOŘISLAV**

K přístavbě vedla stavebníka těsná dispozice stávajícího domu. Západní fasáda s přílehlou zahradou byla ideální jak konfigurací terénu, tak logickou návazností na dispozici původního domu. Jeho místy těžkopádná konkrétnost je vyvážena jednoduchým tvarem přístavby, rytmem plynoucím z použitého skladebného modulu a abstraktním černým pláštěm.

Text: Zuzana Tlachová; Foto: archiv ateliéru

INZERCE

1/2
FISKARS